2024/1543

31.5.2024

TÕLGE

Euroopa Liidu ja Euroopa Kosmoseagentuuri vaheline julgeolekut ja salastatud teabe vahetamist käsitlev leping

EUROOPA LIIT, edaspidi „liit“,

ning

EUROOPA KOSMOSEAGENTUUR, edaspidi „ESA“,

edaspidi koos „lepinguosalised“,

VÕTTES ARVESSE Euroopa Liidu lepingut,

VÕTTES ARVESSE Euroopa Kosmoseagentuuri loomise konventsiooni, mis sõlmiti 30. mail 1975 Pariisis ning jõustus 30. oktoobril 1980,

VÕTTES ARVESSE Euroopa Kosmoseagentuuri loomise konventsiooni osalisriikide ja Euroopa Kosmoseagentuuri vahelist lepingut salastatud teabe kaitse ja vahetamise kohta, mis sõlmiti 19. augustil 2002 Pariisis ning mis jõustus 23. juunil 2003,

ARVESTADES, et lepinguosaliste eesmärk on igal viisil tugevdada oma julgeolekut,

ARVESTADES, et lepinguosalised on ühel nõul, et julgeolekuga seotud ühist huvi pakkuvates küsimustes tuleks arendada nendevahelist koostööd ning et nii Euroopa Liidu Nõukogu kui ESA nõukogu kiitsid 22. mail 2007 heaks Euroopa kosmosepoliitikat käsitleva resolutsiooni, milles muu hulgas rõhutatakse vajadust suurendada sünergiat julgeolekuvaldkonnas,

ARVESTADES, et seejuures on lepinguosalistel pidev vajadus vahetada salastatud teavet,

TÕDEDES, et põhjalikud ja tõhusad konsultatsioonid ning koostöö võivad nõuda juurdepääsu lepinguosaliste salastatud teabele ja selle vahetamist,

TUNNISTADES, et teatavate liidu programmide kontekstis võib ESA-l olla vaja luua ELi salastatud teavet,

OLLES TEADLIKUD, et selline juurdepääs salastatud teabele ning selle vahetamine ja loomine nõuab asjakohaseid julgeolekumeetmeid,

ON KOKKU LEPPINUD JÄRGMISES:

Artikkel 1

Eesmärk

Liidu ja ESA vahelist julgeolekut ja salastatud teabe vahetamist käsitlevat lepingut kohaldatakse artiklis 2 määratletud salastatud teabe suhtes, mida üks lepinguosaline (edaspidi „edastav lepinguosaline“) edastab teisele lepinguosalisele (edaspidi „vastuvõttev lepinguosaline“) või mida lepinguosalised omavahel vahetavad, et täita igal viisil lepinguosaliste julgeoleku tugevdamise eesmärki.

Artikkel 2

Salastatud teabe mõiste

Käesoleva lepingu kohaldamisel on „salastatud teave“ mis tahes vormis teave või materjal,

a) mille suhtes kumbki lepinguosaline on otsustanud, et neid tuleb kaitsta, kuna nende kaotsiminek või loata avaldamine võib eri määral kahjustada ESA või selle ühe või mitme liikmesriigi huve või liidu või selle ühe või mitme liikmesriigi huve, ning

b) mis on märgistatud vastavalt artikli 4 lõikes 2 osutatud rakenduskorras sätestatud vastavustabelile.

Artikkel 3

Lepinguosalised

1. Käesolevat lepingut kohaldatakse liidu ja ESA suhtes.

2. Käesolevas lepingus tähendab mõiste „liit“ Euroopa Ülemkogu, Euroopa Liidu Nõukogu (edaspidi „nõukogu“), nõukogu peasekretariaati, Euroopa Komisjoni, liidu välisasjade ja julgeolekupoliitika kõrget esindajat ja Euroopa välisteenistust.

Artikkel 4

Pädevad julgeolekuasutused

1. Käesoleva lepingu kohaldamisel on pädevad julgeolekuasutused järgmised:

a) ESA puhul ESA julgeolekubüroo ESA peadirektori alluvuses.

b) liidu puhul:

i) nõukogu peasekretariaadi ohutuse ja turvalisuse direktoraat, kes töötab nõukogu peasekretäri juhtimisel ja nimel ning tegutsedes nõukogu nimel ja alluvuses;

ii) Euroopa Komisjoni personalihalduse ja julgeoleku peadirektoraadi julgeolekudirektoraat, kes töötab julgeolekuküsimuste eest vastutava Euroopa Komisjoni liikme juhtimisel, ning

iii) Euroopa välisteenistuse julgeoleku ja korporatiivteenuste direktoraat, kes töötab Euroopa välisteenistuse peasekretäri juhtimisel.

2. Lõikes 1 osutatud pädevad julgeolekuasutused kehtestavad rakenduskorra, et kehtestada käesoleva lepingu alusel edastatud või vahetatud salastatud teabe, sealhulgas ESA poolt artikli 6 kohaselt loodud ELi salastatud teabe vastastikuse kaitse ja turbe standardid.

3. ESA puhul peab rakenduskorra heaks kiitma ESA nõukogu.

4. Liidu puhul peab rakenduskorra heaks kiitma nõukogu julgeolekukomitee.

Artikkel 5

Julgeolekupõhimõtted

Kumbki lepinguosaline:

a) kaitseb ja turvab teise lepinguosalise salastatud teavet, mille suhtes käesolevat lepingut kohaldatakse, kooskõlas käesoleva lepinguga ja tema enda kohaldatavate õigusnormidega;

b) tagab, et teise lepinguosalise poolt käesoleva lepingu kohaselt edastatud või temaga vahetatud salastatud teabel säilib edastava lepinguosalise poolt sellele antud salastatuse kategooria ning et salastatuse taset ei alandata ning salastatust ei kustutata ilma edastava lepinguosalise eelneva kirjaliku nõusolekuta; vastuvõttev lepinguosaline kaitseb ja turvab kõnealust salastatud teavet kooskõlas oma julgeolekunormide ja -reeglitega, mis käsitlevad salastatud teavet, mille salastatuse kategooria on samaväärne;

c) ei kasuta käesoleva lepinguga hõlmatud salastatud teavet muul eesmärgil kui üksnes edastava lepinguosalise poolt ettenähtud eesmärkidel, välja arvatud juhul, kui edastav lepinguosaline on andnud selleks eelneva kirjaliku nõusoleku;

d) ei avalikusta käesoleva lepinguga hõlmatud salastatud teavet kolmandatele isikutele ja artikli 3 lõikes 2 nimetamata liidu institutsioonidele või organitele, välja arvatud juhul, kui edastav lepinguosaline on andnud selleks eelneva kirjaliku nõusoleku;

e) ei võimalda üksikisikutele juurdepääsu käesoleva lepinguga hõlmatud salastatud teabele, välja arvatud juhul, kui neil on teadmisvajadus ning kui nad on asjakohasel juhul läbinud vajaliku taseme julgeolekukontrolli;

f) tagab, et kõiki käesoleva lepinguga hõlmatud salastatud teabele juurdepääsu omavaid isikuid on teavitatud nende kohustusest kaitsta seda vastavalt kohaldatavatele õigusnormidele;

g) tagab, et käesoleva lepinguga hõlmatud salastatud teavet käideldakse ja hoitakse rajatistes, mis on kooskõlas kohaldatavate õigusnormidega asjakohaselt turvatud, kontrollitud ja kaitstud.

Artikkel 6

ELi salastatud teabe loomine ESA poolt

1. Kui liidu programmi rakendamine eeldab, et ESA loob ELi salastatud teavet, loob ESA ELi salastatud teabe vastavalt rakenduskorras sätestatud tingimustele.

2. Käesoleva lepingu kohaldamisel kaitseb ESA poolt lõike 1 kohaselt loodud ELi salastatud teavet vastuvõtva lepinguosalisena tegutsev ESA kooskõlas artiklis 5 sätestatud julgeolekupõhimõtetega.

Artikkel 7

Salastatud teabe levitamine ja avalikustamine

1. Teavet edastav lepinguosaline avalikustab või levitab salastatud teavet üksnes kooskõlas allikakontrolli põhimõttega.

2. Salastatud teabe levitamiseks või avalikustamiseks artiklis 3 nimetamata vastuvõtjatele on vaja vastuvõtva lepinguosalise otsust, mille ta teeb pärast edastava lepinguosalise kirjaliku nõusoleku saamist ning kooskõlas allikakontrolli põhimõttega, mis on kindlaks määratud lepinguosaliste vastavates julgeolekunormeides ja reeglites.

3. Lõike 1 või 2 kohaldamisel ei ole salastatud teabe üldine avaldamine võimalik, välja arvatud juhul, kui lepinguosalised on kokku leppinud teatavates teabekategooriatega seotud menetlustes ja need kehtestanud.

4. Käesolevat lepingut ei käsitata alusena salastatud teabe kohustuslikule avaldamisele lepinguosaliste vahel.

5. Käesoleva lepinguga hõlmatud salastatud teavet edastatakse töövõtjale või võimalikule töövõtjale ainult edastava lepinguosalise eelneval kirjalikul nõusolekul või vastavalt edastava lepinguosalise poolt selleks antud juhistele. Enne salastatud teabe avaldamist töövõtjale või tulevasele töövõtjale, kontrollib vastuvõttev lepinguosaline, et töövõtjal või tulevasel töövõtjal on nõutav töötlemisluba enda jaoks, kui see on vajalik, ja nõuetekohased juurdepääsuload oma töötajate jaoks, kes vajavad juurdepääsu salastatud teabele.

Artikkel 8

Töötajatega seotud julgeolek

1. Lepinguosalised tagavad, et kõik isikud, kes vajavad või võivad vajada oma ametiülesannete täitmiseks juurdepääsu käesoleva lepingu kohaselt edastatud või vahetatud teabele, peavad enne, kui neile antakse sellisele teabele juurdepääsu luba, läbima vajaduse korral julgeolekukontrolli.

2. Julgeolekukontrolli menetlusi rakendatakse kooskõlas vastavate julgeolekunormide ja reeglitega, sealhulgas seoses sellega, kas isikul tohib olla juurdepääs salastatud teabele, võttes arvesse tema lojaalsust ja usaldusväärsust.

Artikkel 9

Julgeolekukoostöö

1. Lepinguosalised annavad vastastikust abi käesoleva lepinguga hõlmatud salastatud teabe julgeoleku küsimustes ja ühist huvi pakkuvatel julgeolekuteemadel. Artikli 4 lõikes 1 osutatud pädevad julgeolekuasutused viivad läbi vastastikuseid julgeolekualaseid konsultatsioone ja hindamiskülastusi, et hinnata rakenduskorra tulemuslikkust.

2. Enne käesoleva lepinguga hõlmatud salastatud teabe lepinguosalisele edastamist või lepinguosaliste vahel vahetamist peavad artikli 4 lõikes 1 osutatud pädevad julgeolekuasutused kinnitama, et vastuvõttev lepinguosaline suudab sellist teavet kooskõlas rakenduskorraga kaitsta ja turvata.

Artikkel 10

Salastatud teabe edastamine

1. Käesolevas lepingus lähtutakse järgmisest:

a) kogu salastatud teave, mis avaldatakse käesoleva lepingu alusel liidule, saadetakse

i) nõukogu peasekretariaadi keskregistri kaudu juhul, kui teave on adresseeritud Euroopa Ülemkogule, nõukogule või nõukogu peasekretariaadile;

ii) Euroopa Komisjoni peasekretariaadi registri kaudu juhul, kui teave on adresseeritud Euroopa Komisjonile;

iii) Euroopa välisteenistuse ELi salastatud teabe keskregistri kaudu juhul, kui teave on adresseeritud kõrgele esindajale või Euroopa välisteenistusele;

b) kogu salastatud teave, mis avaldatakse käesoleva lepingu alusel ESA-le, saadetakse järgmisel aadressil:

ESA Security Office
Largo Galileo Galilei, 1
I-00044 Frascati
Italy.

2. Kui see on konkreetsetel operatiivsetel põhjustel vajalik, võib üks lepinguosaline saata teavet, sealhulgas elektroonilisel kujul, otse teisele lepinguosalisele. Vastavad menetlused sätestatakse rakenduskorras.

3. Salastatud teabe elektrooniline edastamine liidu ja ESA vahel ning ESA ja liidu vahel krüptitakse kooskõlas edastava lepinguosalise nõuetega, mis on sätestatud tema kohaldatavates õigusnormides. Rakenduskorras sätestatakse vastavad tingimused, mille alusel kumbki lepinguosaline võib teise lepinguosalise esitatud salastatud teavet oma sisevõrkudes edastada, säilitada või töödelda.

Artikkel 11

Turvaintsidendid

1. Ühe lepinguosalise artikli 4 lõikes 1 osutatud pädev asutus teavitab teise lepinguosalise pädevat asutust viivitamata teise lepinguosalise edastatud salastatud teabe loata avaldamise või kadumise tõendatud või kahtlustatavatest juhtumitest. Asjaomase lepinguosalise pädev julgeolekuasutus, keda taotluse korral abistab teine lepinguosaline, viib läbi uurimise ja annab tulemustest teisele lepinguosalisele aru.

2. Artikli 4 lõikes 1 osutatud pädevad asutused kehtestavad käesoleva lepinguga hõlmatud salastatud teabe tõendatud või oletatava salajasuse kahjustamise puhul järgitava korra, sealhulgas teisele lepinguosalisele asjaoludest ja selliste olukordade kordumise ärahoidmiseks võetavatest meetmetest teatamise.

Artikkel 12

kulud

Kumbki lepinguosaline kannab oma kulud, mis on seotud käesoleva lepingu rakendamisega.

Artikkel 13

Muud lepingud

Käesolev leping ei takista lepinguosalistel sõlmida muid käesoleva lepinguga hõlmatud salastatud teabe edastamise või vahetamisega seotud lepinguid, tingimusel et need lepingud ei ole vastuolus käesoleva lepingu sätetega.

Artikkel 14

Järelevalve

Käesoleva lepingu rakendamise üle teevad järelevalvet ESA peadirektor, nõukogu peasekretär, julgeolekuküsimuste eest vastutav Euroopa Komisjoni liige ja kõrge esindaja.

Artikkel 15

Vaidluste lahendamine

Lepinguosaliste vahelised erimeelsused seoses käesoleva lepingu tõlgendamise või kohaldamisega lahendatakse lepinguosaliste vaheliste läbirääkimistega. Läbirääkimiste ajal jätkavad lepinguosalised käesolevast lepingust tulenevate kohustuste täitmist.

Artikkel 16

Denonsseerimine

Kumbki lepinguosaline võib käesoleva lepingu denonsseerida, teatades sellest kirjalikult teisele lepinguosalisele. Käesolev leping kaotab kehtivuse kuue kuu möödumisel sellest, kui teine lepinguosaline on denonsseerimiskirja kätte saanud, kuid see ei mõjuta käesoleva lepingu alusel juba võetud kohustusi. Eelkõige jätkatakse kogu käesoleva lepingu kohaselt edastatud või vahetatud salastatud teabe käitlemist selliselt, et see on kaitstud kooskõlas käesoleva lepingu sätetega.

Artikkel 17

Lõppsätted

1. Käesolev leping jõustub selle kuu esimesel päeval, mis järgneb kuule, mille jooksul on lepinguosalised teineteisele teatanud sel eesmärgil vajalike sisemenetluste lõpuleviimisest.

2. Kumbki lepinguosaline teavitab teist lepinguosalist oma õigusnormide muudatustest, mis võivad mõjutada käesoleva lepinguga hõlmatud salastatud teabe kaitset.

3. Käesoleva lepingu võib selle võimaliku muutmise kaalumiseks läbi vaadata kummagi lepinguosalise taotlusel.

4. Kõik käesoleva lepingu muudatused tehakse kirjalikult lepinguosaliste ühisel kokkuleppel. Selline muudatus jõustub selle kuu esimesel päeval, mis järgneb kuule, mille jooksul on lepinguosalised teineteisele teatanud sel eesmärgil vajalike sisemenetluste lõpuleviimisest.

5. Artiklis 16 ja käesolevas artiklis osutatud ESA teated adresseeritakse liidu puhul nõukogu peasekretärile.

Käesolev leping on koostatud kahes eksemplaris inglise keeles.

SELLE KINNITUSEKS on täievolilised esindajad käesolevale lepingule alla kirjutanud.

Brüssel, kahe tuhande kahekümne neljanda aasta kahekümne teine mai

LISA

ÜHISAVALDUS EUROOPA LIIDU JA EUROOPA KOSMOSEAGENTUURI POOLT EUROOPA KOSMOSEAGENTUURI JA EUROOPA LIIDU VAHELISE JULGEOLEKUT JA SALASTATUD TEABE VAHETAMIST KÄSITLEVA LEPINGU KOHTA

Määruse (EL) 2021/696, ([1]) millega luuakse liidu kosmoseprogramm ja Euroopa Liidu (EL) Kosmoseprogrammi Amet, vastuvõtmise tulemusena anti Euroopa Kosmoseagentuurile (ESA) mitu ülesannet, arvestades selle oskusteavet kosmosevaldkonnas. See ja paljud muutused, mis on viimastel aastatel toimunud nii ELi kui ka ESA puhul, on teinud vajalikuks vaadata läbi 2008. aastal sõlmitud Euroopa Kosmoseagentuuri ja Euroopa Liidu vaheline julgeolekut ja salastatud teabe vahetamist käsitlev leping ([2]).

Selleks pidasid lepinguosalised uue lepingu teksti üle läbirääkimisi ja viimistlesid selle teksti. Selles lepingus sätestatakse ESA ja ELi vahel edastatava või vahetatava salastatud teabe kaitse ja turbe standardid.

Lepinguosalised deklareerivad täna sellele lepingule allakirjutamise ajal, et see leping asendab 18. juulil 2008 Brüsselis allkirjastatud ESA ja ELi vahelise julgeolekut ja salastatud teabe vahetamist käsitleva lepingu, mille kohaldamine lõpetatakse alates kõnealuse lepingu jõustumisest.

([1]) Euroopa Parlamendi ja nõukogu 28. aprilli 2021. aasta määrus (EL) 2021/696, millega luuakse liidu kosmoseprogramm ja Euroopa Liidu Kosmoseprogrammi Amet ning tunnistatakse kehtetuks määrused (EL) nr 912/2010, (EL) nr 1285/2013 ja (EL) nr 377/2014 ning otsus nr 541/2014/EL (ELT L 170, 12.5.2021, lk 69).

([2]) *Euroopa Liidu Teataja*, L 219, 14.8.2008, lk 59.